

קובץ עץ חיים

ע"ש רבינו
מרן הדברי חיים זי"ע

מוקדש לברורי הלכה
ופלפול'י דאורייתא
מנהגי ישראל
ומיל'י דחסידותא

מפעל
זכרון אשר עבי

גולת הכותרת

פירות גוי בשמיטה - המנהג והפולמוס

מעין החיים

מכתב בהלכה ממרן מהר"ש הראשון מבאבוב זצוק"ל
שונא מתנות יחי - במשנת מרן הקדושת ציון
מבאבוב זצוק"ל הי"ד

ציעים ופרחים

זהות מחבר הספר מקדש מלך על הזוה"ק
השדים והמצוות - השקע שמתחת אף האדם

שנה ט"ו חוברת א' [ל"ה] - ניסן תשפ"א

תוכן הענינים

שפתי ישנים

- תשובה להגה"ק רבי ישכר דוב בער זצ"ל בעל בת עיני ומבשר צדק | בענין ברכת קר"ש אחר שעה רביעית טו
- הגאון רבי אלכסנדר סענדר מרגליות זצ"ל
 אב"ד סאטנוב ובעל תשובת הרא"ם
- דין תענית בה"ב כשחל בפסח שני יט
- הגאון רבי דניאל טירני זצ"ל
 בעל ספר "עקרי הד"ט"
 אב"ד ור"מ פירנצי, ומגדולי חכמי איטאליע
- הגאון רבי אנרהם פאציפיקו זצ"ל
 מראשי הישיבה דק"ק וויניציא יצ"ו
- כ"ק מרן אדמו"ר מהר"ש הראשון זצוק"ל אבד"ק באבוב יצ"ו כו
- מכתב בהלכה לחורו הגה"ק משינאווא זצוק"ל - בנרון היתר חליצה לשוק

חרוזתא דשמעתתא

- לג פלפולא חריפתא מאת כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א
- ביאור פלוגתת הראשונים אי עובר על איסור בל יראה ובל ימצא בחמץ שאינו ידוע
- לח ב' דיני שימור במוצות לפסח
- הגאון רבי משולם דוד הלוי סאלאווייצ'יק זצ"ל
 ראש ישיבת בריסק, עיה"ק ירושלים ת"ו
- מו בענין גר יורש את אביו - לענין חמץ בפסח
- הגאון רבי שמואל אליעזר שטערן שליט"א
 גאב"ד מערב בני ברק
 וחבר הכד"צ זכרון מאיר, בני ברק יצ"ו
- נא ביאור במח' הראשונים במהותו של פ"ג דברכות - פרק מי שמתו
- דה"ג רבי חיים ברוך הלברשטאם שליט"א
 ר"מ במתיבתא דיבאבוב - 45, ברוקלין יצ"ו
- נו בענין אכילה והנאה מחמץ של נכרי בפסח
- הגאון רבי ישראל פרידמאן שליט"א
 רב דקלויז טשארטקוב, מאנשעסטער יצ"ו
- סח בל תוסיף באמירת ההגדה בשבת הגדול
- דה"ג רבי מנחם שלום גליקמאן פרוש שליט"א
 ביהמ"ד דחסידי באבוב - 45, מאנשעסטער יצ"ו

- בענין מצות אכילת מרור אי צריכות כוונה, ובענין שכן נהנה עא
 הרב יהושע העשל טייטלבוים שליט"א
 ביהמ"ד דחסידי באבוב - 45, מאנסי יצ"ו
- בענין שימור לשמה במוצה של מוצה עה
 הרב יעקב יוסף בראנסדארפער שליט"א
 ביהמ"ד דחסידי באבוב - 45, אנטווערפען יצ"ו
- בדין ברכה אחרונה אי קאי על פחות מכשיעור פ
 הרב יחזקאל סג"ל לנדא שליט"א
 סולל עיזן דחסידי באבוב - 45, עיה"ק ירושלים ת"ו
- בענין דבר שתחלתו במועשה היתר ונגמר באיסור שלא ע"י מועשה פז
 הב' שלמה הלוי ראטענבערג
 מתיבתא ד'באבוב - 45, ברוקלין יצ"ו

בירורי הלכה

- מזרונים ספות ושטיחים שיש בהם שעטנז צה
 הגאון רבי פסח אליהו פאלק זצ"ל
 מח"ס שו"ת מחזה אליהו 'זכור ושמור' 'עוז והדר לבושה'
 מו"ץ בק"ק גייטסהעד יצ"ו
- גדר פת הבאה בכיסנין - ודין מזונות ברויט קו
 הרב פינחס שלמה לייפער שליט"א
 סולל עיזן דחסידי באבוב - 45, ברוקלין יצ"ו
- הוסיף מים צונן לחמין בשבת האם נאסר החמין (מאמר א') קמו
 הרב אלכסנדר שמואל טווערסקי שליט"א
 סולל אברכים דחסידי באבוב - 45, ברוקלין יצ"ו
- בדיני שכר שבת שומר תינוקות, מורה פרטי, חברת תהלים וכולל ללימוד בשבת קבב קכב
 הרב יצחק מרדכי פריעדמאן שליט"א
 סולל ספינקא, ברוקלין יצ"ו
- בירור מקיף בענין פתיחת בקבוקים בשבת קל
 הרב אריה אידנסון שליט"א
 סולל הדרת קודש, עיה"ק ירושלים ת"ו
- הניח ביצה חי' לתוך הקדירה בבה"ש, האם נאסר המאכל משום בישול עכו"ם . קנא
 הרה"ג רבי אברהם יהושע דוב רעטעק שליט"א
 רב דביהמ"ד שערי חיים דק"ק פארקוויא, מאנסי יצ"ו
- בדין הורים המבקשים להביא להם דבר המזיק לבריאותם או לכבודם, כאלקוהול סיגריות או סוכר וכדו' קנז
 הרה"ג רבי יעקב יוסף ווינקלער שליט"א
 בעמח"ס 'פנינת השבת' על הל' שהייה חזרה והטמנה, לעיקוואוד יצ"ו

אם מותר לראות הצגת אחיזת עינים על קאמפיוטע"ר וטעלעפא"ן וקעמאר"ע . . קסט
 הרב יחיאל מיכל הכהן טרעגער שליט"א
 קרית יואל, מאנרא יצ"ו

שקר וגוזמאות למטרת איסוף כספים קעז
 הרב צבי ריזמן שליט"א
 בעמח"ס רץ כצבי, לאס אנדזשעלעס יצ"ו

גדרי קיום מצוה במקום שיש חשש סכנה קפח
 הרב דוד קולדצקי שליט"א
 בעמח"ס תורת המועדים, קרית ספר יצ"ו

בדין כתב מחילה בביטול שידוך קצד
 הרה"ג רבי חיים רוטר שליט"א
 דומ"צ מח"ס ושו"ת שערי חיים, אלעד יצ"ו

עניני דיומא

בדין חיוב בדיקת חמץ לאלו שנסעו להחזיר קודם החג קצח
 הגאון רבי אלי' חיים שטערנבוך שליט"א
 דומ"ץ קהל חסידי באבוב - 45, עה"ק ירושלים ת"ו

בנדון שוכר שעזב הבית קודם הפסח על מי מוטל חובת הבדיקה רג
 הגאון רבי יואל זוסמאן ראזענצווייג שליט"א
 דומ"ץ קרית יטב לב, בלומינגבורג יצ"ו

מכירת חמץ לגוי בלי שהוא יבוא לפני הרב בערב פסח רי
 הגאון רבי יעקב דוד שמאהל שליט"א
 בעמח"ס שו"ת כסאות לבית דוד
 דומ"ץ קהל שומרי הדת, אנטווערפען יצ"ו

שתתה הכוס בשעת שמיעת הבדלה מבעלה בליל הסדר אי יצתה יד"ח ריד
 הרב שלמה אלעזר מנחם שפילמאן שליט"א
 מבצר הסוללים תורה ויראה, קרית יואל מאנרא יצ"ו

הגאון רבי משה שטערנבוך שליט"א
 ראב"ד עה"ק ירושלים ת"ו

הגאון רבי שמאי קהת הכהן גראם שליט"א
 דומ"ץ קהל מחזיקי הדת בעלזא, עה"ק ירושלים ת"ו

הגאון רבי יוחנן סג"ל וואזנער שליט"א
 ראב"ד דחסידי סקווירא, ודומ"ץ דק"ק תוי"י, מאנטריאל יצ"ו

הנחת עירוב תחומין אחרי קבלת שבת מבעוד יום (מאמר ב') רל
 הרב ישראל דייטעל שליט"א
 סולל נחלת יעקב, בני ברק יצ"ו

דיני עשיית כלי ביו"ט - כולל גם דיני פתיחת פקקים וקופסאות שימורים ביו"ט רמו
 הרב אהרן יגד שליט"א
 סולל צאנז, בני ברק יצ"ו

✎ הכתר והכבוד ✎

האם מברכים שהחיינו על ראיית חבירו - ומהו לברך אחר הסגר ימי נגיף הקארונא רנה
 הגאון רבי פינחס אברהם מייזערס שליט"א
 מח"ס שו"ת דברי פינחס, אב"ד האג והגליל יצ"ו

דין יו"ט שני לבן חו"ל השוהה בא"י ואינו יכול לחזור לביתו מחמת הסגר רסב
 דה"ג רבי מרדכי הלוי פטרפרוינד שליט"א
 בעמח"ס נתיבות הוראה, עיה"ק ירושלים ת"ו

ניגוב ידיים בימי הקארונא - נישוק ציצית כשיש על פיו מכסה - שימוש במסכה חד
 פעמית בשבת - זימון בימי הקארונא - אבלות בימי הקארונא רסז
 דה"ג רבי אלחנן פרינץ שליט"א
 מח"ס שו"ת אבני דרך, בית שמש יצ"ו

האם מותר לצאת במאס"ק לרשות הרבים בשבת רפג
 הרב יואל פרענקל שליט"א
 סולל תורה ויראה ד'סאטמאר, ברוקלין יצ"ו

בענין ליל שימורים - שמור מהמוזיקים, אם שמור מהקארונא רחצ
 הרב מתתיהו גבאי שליט"א
 מח"ס בית מתתיהו ושא"ס, עיה"ק ירושלים ת"ו

בענין הנוסח 'אבינו מלכנו מנע מגיפה מנחלתיך' | האם בשעת מגיפה יש לשנות ולומר
 - 'עצור' מגפה, דעת הרבנים וגדולי הדור שליט"א בזה שז
 הרב חיים מלין שליט"א
 ישיבת בית מדרש עליון, בני ברק יצ"ו

✎ משיב חכמים ✎

מענה למו"מ בחו' ל"ד - בדין חיובי תשלומין בחולה שהדביק אחרים בנגיף
 הקארונא שכא
 הרב יעקב הלל ליכטנשטיין שליט"א
 סולל דרכי משפט, אנטווערפן יצ"ו

בנידון גדרי איסור ספיית איסור לתינוק - תגובה למאמר שנתפרסם בחו' ל"ד . שלח
 הרב יחזקאל דוד בראדי שליט"א
 סולל אברכים דחסידי באבוב - 45, ברוקלין יצ"ו

בדברי הנצי"ב זצ"ל בסיבת חורבן בית שני - ישוב ותגובה למ"ש הכותב בחוברת
 ל"ב שסג
 הרב ראובן יוסף ליפקוביץ שליט"א
 בני ברק יצ"ו

מעין החיים

בענין מצות העשויים במאשין - בירור השמועה בשם כ"ק מרן מהר"ש הראשון מבאבוב זצ"ל ששא

דה"צ רבי אנרהם יהושע העשיל באראן זצ"ל
מקאמינקא, עיה"ק ירושלים ת"ו
בעמח"ס עלה זי"ת

ישוב לדברי מרן הקדושת ציון זצוק"ל הי"ד - בענין שונא מתנות יחיה שעו

דה"ג רבי שמעון גאלדבערגער שליט"א
אבד"ק ביקאווסק, בחקלין יצ"ו

בענין לימוד התורה בשנה שחל ת"ב להיות בשבת - במסורת רבותינו הקדושים לבית באבוב שפט

דה"ג רבי בן ציון גליק שליט"א
שו"מ בטולל דחסידי באבוב - 45, מאנסי יצ"ו

בירור מנהג מרן רביה"ק מצאנו זי"ע [- ותלמידיו] בקידושא רבא על יי"ש \ 'כסוי החלות' ביום [והמאכל קוג"ל] שצד

הרב חיים שלמה לערנער שליט"א
ביהמ"ד דחסידי באבוב - 45, מאנשעסטער יצ"ו

ציצים ופרחים

גולת הכותרת

פירות גוי בשמיטה - המנהג והפולמוס תג

הרב אריאל אפרים אהרנוב שליט"א
בני ברק יצ"ו

ספרים וסופרים

לשון 'המורה' בפירושי רש"י על הש"ס תנג

הרב אהרן גבאי שליט"א
בעמח"ס רינת אהרן על הש"ס
אופקים יצ"ו

בירור זהותו של מחבר ספר מקדש מלך על הזוהר - הקדמות להספר לקט שושנים (כת"י) - על הזוה"ק תסט

דה"ג רבי יוסף פרץ שליט"א
מח"ס פריו יתן, רב ומו"ץ בק"ק פאנאמא יצ"ו

בשבילי הי"ם - תולדות הגאון רבי משה יהושע העשיל אורנשטיין זצוק"ל בעל הים התלמוד תפב

הרב ישכר בעריש ווייס שליט"א
מאנסי נ.י. יצ"ו

המבוהל מלונדון - סיפור המלחמה ביוזמת הפתרון גורפת להיתר העגונות תצג
 הרב פינחס אליעזר הלוי דונר שליט"א
 רב דבעווערלי היללס, לאס אנדזשעלעס יצ"ו

ענינים שונים

גינת מגדים - ליקוט מכל ספרי רבינו בעל הפרי מגדים זצ"ל על שבת ערב פסח תקח
 הרה"ג רבי יחיאל פראנד שליט"א
 רב דקהל חסידי קארלין, לונדון יצ"ו

שביתה בשבת מלימוד בעיון תקכו
 הרב אריה צבי ברים שליט"א
 סולל תלפיות דחסידי באיאן, ביתר יצ"ו

אף חכמתי עמדה לי - השקע שמתחת אף האדם | מקור להא דאמרי אינשי בא
 מלאך וסטרו ושוכח תלמודו | אם גם גויים לומדים תורה בבטן אמם תקלד
 הרב זכרי' האלצער שליט"א
 סולל בית משה חיים, מיאמי יצ"ו

הקבורה ב"כוכי-קירות מנהרות הר-המנוחות" ללא כיסוי עפר תקמג
 הרב משה קוטקם שליט"א
 חבר מערכת לוח החלכות והמנהגים
 רמת שלמה, עיה"ק ירושלים ת"ו

השדים והמצוות - האם השדים מקיימים מצוות או חייבים בהם | מהותם של
 "שדין יהודאין" תקסא
 הרב פנחס שווארץ שליט"א
 עיה"ק ירושלים ת"ו

עיונים בעניני 'פרנסה' - במשנת חז"ל תקסט
 הרב חיים זאב הערשקאוויטש שליט"א
 בעמח"ס ישמח לבי ועוד, מאנטריאל יצ"ו

בירור בדין מכונת שחיטה תקפד
 הרב אמתי בן-דוד
 בעמח"ס שיחת חולין, ראש בית מדרש בכורי יוסף
 עיה"ק ירושלים ת"ו

הערות וחידושים

בזמן הקידוש בליל פסח, ובשאר הכוסות תקצב
 הרב זעליג לייב קליין שליט"א
 בעמח"ס בן אשר, ביתר יצ"ו

בענין אם מותר לבשל בכלי חלב ע"מ להניח בכלי בשר תקצב
 הרב שמואל שווייד שליט"א
 סולל להוראה ישיבת מיר, עיה"ק ירושלים ת"ו

ישוב דברי רש"י בדיני מוקצה תר

הרה"ג רבי אברהם יהושע העשיל אונגער שליט"א
ביהמ"ד דחסידים באבוב - 45, מאנסי יצ"ו

בענין האומר לחבירו אכול עמי תרד

הרב יצחק ריידלר שליט"א
עיה"ק ירושלים ת"ו

תמיהות וישובים

הערות בספה"ק צמח רוד \ הערות בספה"ק אך פרי תבואה \ הערה בפרש"י פ' אמור -
הרב אשר זעליג גאלדמאן, ברוקלין יצ"ו ☉ הערה בדברי הראב"ד ז"ל בבעלי נפש - הרב
יחיאל צבי שענדארף, לונדון יצ"ו ☉ הערה בענין אכילת בן נזר בק"פ - הרב יעקב יוסף
בראנסדארפער, אנטווערפן יצ"ו ☉ ישוב להק' האיך אכל רשב"י העץ שנברא לו מטעם
עלה \ דין קרבן פסח שנשחט שלא בבעלים כשר או פסול - שלום סופר, בני ברק יצ"ו
☉ גדלותו של רב - יצחק אייזיק אלימלך מייזליש, ברוקלין יצ"ו

מכתבים למערכת

להפסיק בין תפלה של יד לתפלה של ראש דר"ת - נפתלי צבי הורוויץ, קרית יואל מאנרא יצ"ו
☉ תגובת הכותב - הרב אברהם יהושע העשיל אונגער, מאנסי יצ"ו ☉ הידור אחר מים חיים \
קידוש בפסח על עוגות מקמח מתפוחי אדמה - הרב הלל גרינוואלד, בני ברק יצ"ו ☉ אודות
המחבר ספר קיצור סמ"ג - הרב איתמר טעפ, קרית ספר יצ"ו ☉ מ"מ לתשובת ר"י מילר \ הערות
במאמר שאלות שנשאל הגר"ח קניבסקי שליט"א \ כוס הראשון אי סגי ברוב כוס הערות בענין
סתרות השו"ע \ הערות בדברי הרא"ז גאלדמאן שליט"א ☉ הערות בדברי הג"ר ירוחם ישראל
הערשקאוויטש זצ"ל - הרב דוד אריה שלעזינגער, עיה"ק ירושלים ת"ו ☉ הערות בענין למה אין
מברכין ברכת שהחיינו על שחיטת קרבן פסח - הב' אליהו עזרי' גאלד, ברוקלין יצ"ו ☉ בענין
הגדה של פסח ע"פ מדרש הגדה ויחוסה להמלבי"ם - הרב יעקב שלמה ביק הרב מאיר יוסף
קליגהויפט, ברוקלין יצ"ו ☉ לעורר לב, מכירת שאור לעכו"ם - הרב אהרן מאיר מייזליש, העורך

